

**UCHWAŁA NR XLIV/270/2018
RADY GMINY ZAWONIA
z dnia 11 stycznia 2018 roku**

**w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2018**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1875 z późn. zm) oraz art. 4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 487 z późn. zm.) w związku z art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 783 z późn. zm.), Rada Gminy Zawonia uchwala, co następuje:

§ 1.

Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2018 Gminy Zawonia, stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Zawonia.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od dnia 01 stycznia 2018 roku i podlega ogłoszeniu na urzędowej tablicy ogłoszeń.

WPROWADZENIE

Do zadań własnych Gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przeciwdziałaniem narkomanii oraz integracją społeczną osób uzależnionych. Realizacja powyższych działań prowadzona jest w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałaniu Narkomanii, stanowiącego część strategii rozwiązywania problemów społecznych, uchwalanego corocznie przez Radę Gminy.

Zgodnie z założeniami ustawy o wychowaniu w trzeźwości oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, zadania wykonuje się poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej. Celem działań jest minimalizacja problemów, które aktualnie występują, jak również zapobieganie powstawaniu nowych. Możliwe to jest poprzez świadczenie pomocy, udzielanie wsparcia i rehabilitacji osobom uzależnionym, jak również objęcie opieką ich rodzin. Ważne jest prowadzenie działalności wychowawczej i informacyjnej, podnoszącej poziom wiedzy społeczności lokalnej na temat problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych oraz spożywaniem alkoholu. Istotnym elementem prowadzonych działań jest również celowe tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspakajanie motywuje do powstrzymywania się od spożywania alkoholu. Działania nastawione są na promowanie pozytywnych nawyków spędzania wolnego czasu oraz przedsięwzięcia kształtujące zdrowy styl życia.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2018 został opracowany w oparciu o przepisy, które określają kierunki, rodzaje, sposób realizacji i finansowania zadań, do których w szczególności należą:

- 1) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2016 r. póź. 487 z późn. zm.);
- 2) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 783 z późn. zm.).

Program został opracowany na podstawie przygotowanego przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dotyczący profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych oraz Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii określający kierunki działań przewidziane do realizacji przez jednostki samorządu terytorialnego w zakresie profilaktyki narkomanii.

Diagnoza zjawiska alkoholizmu i narkomanii oraz wynikających z nich problemów społecznych na terenie gminy Zawonia

Problem alkoholowy na terenie gminy to:

- 1) utrzymująca się nadmierna podaż alkoholu;
- 2) przekraczający średnią wskaźnik przyrostu ilości dorosłych osób nietrzeźwych;
- 3) znaczny wzrost ilości używającej alkoholu młodzieży;
- 4) podwyższony wskaźnik ilości miejsc spotkań osób pijących alkohol;
- 5) nieprawidłowości w sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim występujące na poziomie poniżej średniej w rejonie;
- 6) poczucie zagrożenia ze strony osób nietrzeźwych utrzymuje się na poziomie granicy średniej.

Problem z nadużywaniem narkotyków dotyczy głównie:

- 1) występowania pojedynczych miejsc spotkań używającej środków młodzieży na poziomie znacznie poniżej średniej w regionie;
- 2) sporadycznego penetrowania okolic szkół przez dealerów narkotykowych;
- 3) nie zauważono działalności dealerów;
- 4) średni wskaźnik przyrostu używającej środków młodzieży (obraz wyobrażeń).

Do najważniejszych problemów alkoholowych można zaliczyć:

- 1) samozniszczenie osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) uszkodzenia zdrowia u dorosłych osób nadmiernie pijących;
- 3) uszkodzenia rozwoju psychofizycznego pijącej młodzieży;
- 4) szkody występujące u członków rodzin z problemem alkoholowym;
- 5) rozpad więzi rodzinnych i utrata zdrowych relacji międzyludzkich;
- 6) przemoc domowa;
- 7) demoralizacja młodego pokolenia;
- 8) obniżenie statusu społecznego i ekonomicznego rodzin z problemem alkoholowym;
- 9) problemy osób współuzależnionych;
- 10) narażenie na wypadki, urazy;
- 11) alkoholowa dezorganizacja środowiska pracy i bezrobotnych;
- 12) naruszenia prawa i porządku przez osoby nietrzeźwe;
- 13) naruszenia prawa związane z handlem napojami alkoholowymi.

Zadania związane z prowadzeniem działań profilaktycznych i rozwiązywaniem problemów alkoholowych należą do zadań własnych gmin zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (zwanej dalej ustawą) z dnia 26 października 1982 r. (tj. Dz.U. z 2016 r. poz. 487 z późn. zm.). Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest kontynuacją zadań realizowanych w Gminie od kilku lat. Został on rozszerzony o dodatkowe elementy dotyczące problemu narkomanii. Ma on na celu wspieranie rodzin z problemem alkoholowym zagrożonych alkoholizmem i narkomanią. Skierowany jest do wszystkich placówek, instytucji, stowarzyszeń, znajdujących się na terenie Gminy oraz wszystkich mieszkańców Gminy zainteresowanych współpracą w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i innych uzależnień.

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (art. 4¹ ust. 1) nakłada na Gminę obowiązek podejmowania następujących działań:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, a w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, kulturalnych, oświatowych, turystycznych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, podejmujących działania z zakresu profilaktyki uzależnień i wspomagających rozwiązywanie problemów alkoholowych;
- 5) ustalanie szczegółowych zasad wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia na miejscu lub poza miejscem sprzedaży oraz kontrola przestrzegania zasad obrotu tymi napojami;

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi wskazuje źródła pozyskiwania środków finansowych na realizację w/w zadań.

Środki te pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (art. 11¹ ust. 1 ustawy). Oplata ta stanowi dochód gminy, który w całości jest przekazywany na realizację w/w zadań.

Zgodnie z art. 18² cytowanej ustawy dochody z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wykorzystywane będą na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii i nie mogą być przeznaczone na inne cele.

CELE I ZADANIA

Cele programu:

- 1) ograniczenie tempa wzrostu problemów alkoholowych i zapobieganie powstaniu nowych,
- 2) zmniejszenie rozmiarów problemów już istniejących,
- 3) podwyższenie kompetencji i innych zasobów niezbędnych do radzenia sobie z problemami zażywania środków uzależniających,
- 4) rozwijanie umiejętności psychologicznych i społecznych pozwalających na nawiązywanie wartościowych relacji z innymi ludźmi, radzenie sobie ze stresem, rozwiązywanie konfliktów w akceptowany w społeczeństwie sposób, opieranie się naciskom otoczenia itp.,
- 5) promowanie postaw abstynenckich,
- 6) zwiększanie ofert alternatywnych form spędzania wolnego czasu,
- 7) przeciwdziałanie wszelkim formom przemocy,
- 8) zmniejszenie rozmiarów naruszeń prawa w związku z handlem napojami alkoholowymi,
- 9) edukacja dzieci i młodzieży w szkołach na terenie gminy - poznanie skutków zachowań ryzykownych, uzależnień od komputera i Internetu, środków psychoaktywnych, alkoholu czy papierosów.

Zadania Programu:

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób z grup ryzyka i już uzależnionych od alkoholu i narkotyków;
- 1) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i problemy narkomanii, pomocy psychologicznej i prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 2) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w zakresie rozwiązywania problemów związanych z uzależnieniami, z zachowaniami agresywnymi dotyczącymi dzieci i młodzieży;
- 3) prowadzenie pozalekcyjnych form działalności kierowanej do dzieci i młodzieży.
- 4) prowadzenie działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 5) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i problemów narkomanii i szeroko pojętych uzależnieniom;
- 6) organizowanie spotkań GKRPA, na których członkowie wraz z terapeutą motywują i proponują zaproszonym osobom pomoc dot. leczenia i podjęcia terapii.

ANALIZA SYTUACJI W ZAKRESIE WYSTĘPOWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I PROBLEMÓW NARKOTYKOWYCH W GMINIE ZAWONIA

1. Świadczenie społeczne z GOPS w Zawoni:

- w 2017 roku pomocą GOPS na dzień 29 grudnia objętych zostało 186 rodzin - 476 osób, w tym 15 osób z chorobą alkoholową.

2. Ilość punktów sprzedaży alkoholu na terenie gminy Zawonia

Rada Gminy uchwałą nr XXI/153/2001 z dnia 28.09.2001 r. ustaliła dla terenu gminy liczbę punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5 % alkoholu w ilości 30 punktów. Obecnie na terenie gminy napoje alkoholowe sprzedawane są w 22 punktach, w tym:

- o zawartości powyżej 4,5 do 18 % alkoholu 15 pkt
- o zawartości powyżej 18 % alkoholu 19 pkt

3. Analiza problemu

Narastanie problemów związanych ze spożywaniem alkoholu i używaniem środków psychoaktywnych daje się zauważyć w:

- 1) obniżeniu wieku inicjacji alkoholowej i narkotykowej;
- 2) we wzroście liczby dziewcząt i kobiet nadużywających alkohol;
- 3) zwiększeniu spożywanego alkoholu /ilościowo/;
- 4) we wzroście ilości rodzin dysfunkcyjnych;
- 5) zacieraniu różnic między płcią żeńską i męską w częstotliwości podejmowania prób picia alkoholu;

PRZEDSIĘWZIĘCIA /zadania szczegółowe/ GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII SŁUŻĄCE OSIĄGNIĘCIU ZAŁOŻONYCH CELÓW

1. Organizowanie pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków i ich rodzin.

Zadanie to będzie realizowane poprzez:

- 1) konsultacje dotyczące rozwiązywania problemów uzależnień w Gminnym punkcie informacyjno-konsultacyjnym z siedzibą w Ośrodku Zdrowia w Zawoni ul. Spacerowa 6;
- 2) współpracę z oddziałem leczenia odwykowego oraz z Wojewódzkim Ośrodkiem Terapii Uzależnień i Współuzależnienia we Wrocławiu (badania lekarzy biegłych oraz wydawanie opinii);
- 3) współpracę z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Trzebnicy;
- 4) sporządzenie wniosków do sądu w sprawie wydania orzeczenia o obowiązku poddania się leczeniu.

2. Pomoc psychologiczna i prawna dla rodzin, w których występują problemy alkoholowe i narkomanii oraz przemoc.

Zadanie to będzie realizowane poprzez:

- 1) udzielanie doraźnej pomocy rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, narkomanii i zjawiska przemocy związane z nadużywaniem środków;
- 2) działalność informacyjną prowadzoną przez wydanie ulotek oraz wywieszenie na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy oraz GOK i ZP ZOZ w Zawoni i Czeszowie oraz w Zespołach Szkół informacji niezbędnych do szukania pomocy /adresy, nr telefonów placówek świadczących usługi terapeutyczne;
- 3) przystąpienie Gminy Zawonia do Kampanii „Postaw na Rodzinę”;
- 4) przystąpienie Gminy Zawonia do Kampanii „Reaguj na przemoc”;

5) współdziałanie osób, służb i organizacji w sprawie przeciwdziałania przemocy w rodzinie (współpraca z Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym, Policją, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, kuratorami sądowymi).

3. Profilaktyka środowiskowa i działalność edukacyjna w szkołach.

Zadanie to będzie realizowane poprzez:

- 1) przeprowadzenie w szkołach programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży oraz ich rodzin;
- 2) prowadzenie w szkołach zajęć socjoterapeutycznych;
- 3) przeprowadzenie w Szkołach zajęć z zakresu profilaktyki uzależnień, realizacja projektów;
- 4) budowanie i realizacja programów promujących zdrowie;
- 5) organizowanie konkursów o tematyce prozdrowotnej, adresowanych do uczniów szkół podstawowych i gimnazjum;
- 6) szkolenie nauczycieli jako środowiskowych animatorów profilaktyki ds. uzależnień (alkohol, narkotyki, komputer, Internet, przemoc, cyberprzemoc, agresja itp. w zależności od aktualnych potrzeb);
- 7) nauczyciele i młodzież jako mediatorzy łagodzący szkolne konflikty - szkolenia, warsztaty;
- 8) przemoc seksualna - jak chronić dzieci (warsztaty, szkolenia, ulotki);
- 9) współpraca z:
 - specjalistami ds. uzależnień - psycholog, pedagog, terapeuci,
 - pracownikami służby zdrowia,
 - pracownikami ośrodka pomocy społecznej,
 - funkcjonariuszami policji;
- 10) szkolenie nauczycieli i rodziców (szkolna interwencja profilaktyczna wobec uczniów używających środków psychoaktywnych, alkoholu oraz stosujących przemoc — warsztaty);
- 11) świetlice środowiskowe i profilaktyczno-wychowawcze:
 - szkolenie wychowawców świetlic środowiskowych i profilaktyczno-wychowawczych;
 - współfinansowanie prowadzenia świetlic (dożywienie dzieci, zatrudnienie opiekuna, warsztaty profilaktyczne prowadzone przez terapeutów, psychologów);
- 12) organizowanie imprez promujących zdrowy styl życia i zmianę obyczajów (finansowanie i dofinansowanie zajęć sportowych, turniejów, zajęć profilaktycznych);
- 13) dofinansowanie szkół w organizowaniu imprez kulturalno-oświatowych;
- 14) współfinansowanie wyjazdów do teatru, kina, muzeum, dofinansowanie wycieczek, obozów, półkolonii jako promujących alternatywne sposoby spędzania wolnego czasu;
- 15) organizacja imprez profilaktycznych wzbogaconych elementami sportu masowego (turnieje, rajdy, biegi itp.) dla uczniów szkół oraz młodzieży z terenu gminy;
- 16) prowadzenie kampanii profilaktycznej wśród dzieci, młodzieży, dorosłych;

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązaniu problemów alkoholowych, narkomanii jak i przemocy rodzinnej oraz w szkole poprzez:

- 1) wsparcie finansowe Gminnego Ośrodka Kultury i Biblioteki przy organizowaniu imprez profilaktycznych (koncerty, festyny itp. imprezy);
- 2) wsparcie finansowe szkół w przedsięwzięciach profilaktycznych realizowanych przez młodzież (kluby dyskusyjne, gazetki i inne),
- 3) monitorowanie stanu problemów alkoholowych, narkotykowych w Gminie poprzez przeprowadzanie sondaży wśród młodzieży szkolnej;
- 4) wspieranie wszelkich inicjatyw mieszkańców gminy Zawonia zmierzających do ograniczenia spożywania alkoholu oraz nie używania narkotyków i środków psychoaktywnych;
- 5) udział w kosztach ponoszonych przez osoby uczestniczące w terapii odwykowej.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów związanych ze złamaniem zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim lub nietrzeźwym itp.

JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE GMINY, ZADANIA I WSPÓŁPRACA W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ.

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

w zakresie zadań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi.

2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zawoni

Zadaniem GOPS w zakresie objętym programem jest:

- a) prowadzenie indywidualnych rozmów z osobami i rodzinami osób uzależnionych,
- b) objęcie interwencją kryzysową osób i rodzin wymagających pomocy;
- c) kierowanie osób nadużywających alkoholu do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych lub Poradni Leczenia Odwykowego.

3. ZP ZOZ w Zawoni

Zadaniem ZP ZOZ w zakresie uzależnień jest wczesne rozpoznawanie u pacjentów sygnałów wskazujących na rozwijanie się procesu uzależnienia i działanie poprzez:

- a) podstawową edukację na temat sposobów przeciwstawiania się chorobom uzależnień,
- b) wykorzystanie możliwości leczenia farmakologicznego i psychoterapeutycznego,
- c) współpracę z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie opiniowania wniosków na leczenie osób uzależnionych od alkoholu.

4. Szkoły Podstawowe w Czeszowie i w Zawoni

Zadaniem Szkół jest:

- realizacja z młodzieżą programów profilaktycznych, edukacyjnych, współpraca w tym zakresie z Pełnomocnikiem Wójta ds. uzależnień,
- wykorzystanie spotkań z rodzicami w celu zasygnalizowania problemu,
- współpraca z GOPS w zakresie pomocy dzieciom rodzin osób uzależnionych,
- współpraca z policją i kuratorem ds. nieletnich.

INNE JEDNOSTKI WSPÓŁPRACUJĄCE W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ

1. Komenda Powiatowa Policji w Trzebnicy
2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodziny w Trzebnicy

CZAS I MIEJSCE REALIZACJI

- Gmina Zawonia w roku 2018.

ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2018 roku przysługuje stałe miesięczne wynagrodzenie za udział w pracach Komisji w następującej wysokości:

- a) dla Przewodniczącego Komisji 254,00 zł miesięcznie brutto;
- b) dla pozostałych członków Komisji 204,00 zł miesięcznie brutto;

2. Kwota wynagrodzenia obejmuje m.in. koszty dojazdu do miejscowości na terenie gminy, związane z pracami Komisji.
3. Z tytułu każdorazowej nieobecności w miesiącu, na posiedzeniu komisji, nastąpi potrącenie 50% wynagrodzenia.
4. Członek Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oddelegowany do pracy w Gminnym Zespole Interdyscyplinarnym otrzyma wynagrodzenie w wysokości 50,00 zł brutto za udział w posiedzeniu Zespołu.

Uzasadnienie

W myśl art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 487 z późn. zm.) prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin. Realizacja wskazanych zadań jest prowadzona w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych stanowiącego część strategii rozwiązywania problemów społecznych, uchwalanego corocznie przez radę gminy.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 783 z późn. zm.), przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy. W myśl ust. 2 wskazanego przepisu wójt w celu realizacji zadań, o których mowa wyżej opracowuje projekt Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii. Gminny Program stanowi część gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Zatwierdzany niniejszą uchwałą Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2018 jest kontynuacją działań rozpoczętych w latach wcześniejszych.

W związku z powyższym podjęcie niniejszej uchwały jest uzasadnione.